

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Svmmvla Selectarvm Qvaestionvm Regvlarivm

Bonagrata <von Habsheim>

Friburgi Brisgoiae, 1665

§. 7. Assensus ex lure confirmatus

[urn:nbn:de:bsz:31-160625](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-160625)

mouendam. Tum quia in Imperio habentur pro legitimis, ut R. V. rectè aduertit. Tum quia contrarium non parum obstaret conuersioni coniugatorum Hæreticorum. Quam ob rem, sicut matrimonia clandestina, etiam ubi receptum est Conc. Trid. (v. g. in Diocesi Constantiensi) non rescinduntur inter hæreticos, ita non est causa, ut rescindantur in 3. & 4. gradu ab illis contracta. Neque enim minus videtur Cordi Ecclesie esse lex Conc. Trid. de matrimonijs clandestinis, quàm de gradibus consanguinitatis. Ego certè non multum scrupuli, imò nullum mouerem super hac re, nisi fortè crederem ab illustrissimo Nuncio, vel per illum, declarationem fauorabilem haberi posse. Non memini vnquam, in Episcopatu Augustano, per 14. Annos, quibus Episcopus meæ operæ usus est, hanc questionem motam, etsi non dubitem in tanta Neophyrorum multitudine fuisse aliquos, imò multos in isto gradu coniunctos. Neque aliud mihi occurrit, cum Authores hanc questionem non tractent, aut certè illos non legerim, qui tractant.

§. 7. Assensus ex Iure confirmatus.

NE cui, attentâ summâ Sedis Apostolicæ auctoritate, & quod in omnes Christianos absolutum ab omni humana potestate independens habet, imperio, cuius ab antiquo factæ sanctiones, hucusque

C

obser.

obseruata, frequentius confirmata, tam
 .expresse recenter, vt supra relatam est, de-
 clarationes extant, præcedens resolutio mi-
 nus æquouideatur mandatorum Apostoli-
 corum obseruans, scire conuenit, non raro
 propter vrgentes causas boni communis vel
 etiam priuati, publicæ quietis ac pacis, pro
 temporum ac locorum varietate concedi,
 quæ cæteroqui communi iure secus sanctis-
 simè constituta sunt. Vt tradunt Iuriconsul-
 ti in *c. Hac quippè* 3. q. 6. Vnde versus,
 quem refert Viuianus in *Ration. Iur. Can.*
lib. 4. in c. Vbi de Despons. Impub. ex Gl. 2. in
c. fin. ibid. Pax vt seruetur, moderamen lu-
 ris habetur. Illius enim bonum, inquit ibi Vi-
 uian. *est opus pietatis. Gl. 2. in c. de ferijs.* Et
 dicitur fieri pro vrgenti necessitate, quod
 fit gratia pacis. *vt in text. d. c. Vbi.* Et quoni-
 am necessitas non habet legem. *c. Consi. §.*
fin. de obseru. ieiun.

Exempla huius in iure passim occurrunt,
 tum in alijs, cum etiam re matrimoniali
 singulariter. Sic enim sponsalia, licet natu-
 ralem inducant obligationem ad promissio-
 nem implendam illi cui facta est. *c. De-*
sponsatos. c. de Coniugali. 27. q. 2. c. Ex litteris.
2. Et c. Requisiuit. De Sponsal. validum tamen
admittitur matrimonium cum altero initum.
c. De sponsa duor. c. Sicut. c. Si inter. c. Veniens.
c. Is qui fidelem. De Sponsal.

Votum

Votum simplex, quia non minus obligat apud Deum, quàm solenne, idèd ne vouens frangens fidem Deo promissam, prohibetur matrimonium contrahere. *c. Rursus. Quò Clerici vel you.* Tamen ex causa, quandoq; permittit Ecclesia contrahi matrimonium. *c. Veniens. cit.*

Ab Exordio Ecclesiæ coniugia inter consanguineos non solùm fuerunt prohibita, verùm etiã nulla, jure quidem antiquo vsque ad septimam generationem donec vniuersali lege in Conc. Later. sub Innoc. 3. vò habetur *c. Non debet. de Consang. & affin.* restrictum fuit impedimentum vsque ad quartum gradum duntaxat, quæ lex etiã nostro tempore perseuerat sequentibus Concilijs approbata & confirmata. Pontius *l. 7. de matr. c. 30.* Genti tamen Anglorum ob fauorem fidei, quam recens susceperat, permissa fuit copula in quarta vel quinta generatione. *c. Quadam. q. 3. Et c. ad sedem. q. 5. 35.* Item Pagani, vt in 2. vel 3. gradu coniuncti post conuersionem in simul remanere possint. *c. Gaudemus. de Diuort. In fauorem,* vt tibi dicitur, *Christiana Religionis & fidei, & eius perceptione per vxores se deserui timentes viri facile potuissent reuocari.* Similiter & Liouenisibus, vt matrimonijs vteretur cõtractis (etiã post conuersionem, vt vult Bartheolus, in *c. fin. Ibid.*) cū relictis fratrum. *cit. c.*

C 2

Etiã

Etiam ob priuatam causam permiffa fuiffe matrimonia aliàs illicita, liquet ex *c. Veniens. Qui Cler. vel vou.* quo concessum fuit cuidam mulieri post votum Castitatis emissum contrahere, eò quod tutius esset, vt præfata mulier post fidem & votum simpliciter oblatum contraheret, quàm fornicationis reatum incurrat.

In impedimento quoque dirimente habetur exemplum manifestum *c. Propositum. De eo qui duxit.* Licet enim fides & copula viuente vxore impediant & dirimant matrimonium cum alia, *c. vlt. c. cum haberet. c. Ex tuarum. eod. tit. & c. 1. 33. q. 1.* Si quando tamen vir contrahit, cum secunda vxore, habens primã vxorem viuam, & secunda, cum qua contrahit, nescit primam esse viuam, si moriatur prima, & mulier, quæ decepta fuit, vult, compellitur vir cum illa vitam agere; sin autem cohabitare detrectat, datur illi ad discedendum facultas. Barbof. Alagon. Viu. in eum locum.

Declarantur denique *c. Coninebantur. c. Attestatione. Et c. vlt. de despons. Impub.* ad contrahendum omninò inhabiles Pueri ante annos 14. feminae autem 12. completos; quorum tamen coniunctio pro bono pacis interueniente aliqua necessitate vrgentiſſima toleratur, iuxta *c. Vbi. eodem tit.*

Valet igitur in re quoque matrimonial

quan

quandoque commune illud Iuris axioma. *Facta multa tenent, quæ à principio fieri prohibentur.* Barbof. *axiom.* 93. n. 30. Non solum circa Impedimenta matrimonium prohibentia, verum etiam dirimentia, interueniente causa aliqua vrgentissima, ob quam canon, *Licet. 2. de test. & attest.* Tolerabilius esse dicit aliquos contra statuta hominum (vt est canon prohibens Matrimonium consanguineorum intra 4. gradum de quo ibi sermo est.) dimittere copulatos, quam coniunctos legitime (seruatis quæ sunt de Iure naturali vel diuino, vel etiam iuxta Patriæ consuetudinem ac leges) contra statuta Domini separare &c. concurrente præsertim errore communi, quomodo Pontius *de Matr. l. 5 c. 20. in fine.* docet valere Matrimonium contractum coram Patrocho existimato, etiamsi sic intrusus, & non constitutus à Superiore legitimo, per regulam, quam *ibid. n. 2.* vocat vniuersalè, atq; in vtroq; foro, externo & interno cõscientiæ, validam: Quoties causa publica bonumque publicum agitur, quæ gesta sût, cum communi errore. Saltem quousque non rescindantur autoritate legitima, quod sæpe sæpius contingit in actis contra leges, præsertim verò contractibus, vt singulariter aduertit Urbanus ab Ascens. *Theol. Mor. tr. 3. tit. 11. c. 2. Multa,* inquires,

Prohibentur fieri, qua tamen facta tenent, ac licet sapè committatur peccatum in eiusmodi prohibitis, & etiam obligatio restituendi contrahatur non idèò cassi: putanda sunt, sed cassanda per Iudicis sententiam.

§. 8. Sensus proprius & ad singulas dubitationes Responsio.

Siquidem ergo & minimo mihi licet in Ecclesia quinque verba meo sensu loqui, quid sentiam, breuiter edisseram, si præmifero sequentia.

1. Matrimonium est triplex, *legitimum, ratum & consummatum*. Legitimum est, quod fit secundùm Leges. Ratum in se includit legitimum, addit verò rationem Sacramenti, per quod maiorem firmitatem & indissolubilitatem acquirit. Vnde Innoc. 3. in c. *Quanto. de Divort. Etsi*, ait, *Matrimonium verum inter infideles existat, non tamen ratum. quia ut dicit Gl. potest dissolui. Matrimonium ratum ethi hac ratione firmiter fit, quàm legitimum, potest tamen solui etiam quoad vinculum, si alter coniugum emirat votum solenne Religionis, ut definitum est in Conc. Trid. sess. 24. can. 6. utrum etiam dispensatione Pontificia dissolui possit, magna inter Doctores controuersia est. Syluius p. 3. quæst.*